

Motion till riksdagen

1988/89:Ub611

av Jan Hyttring och Kjell Ericsson (båda c)
Högskolan i Karlstad m.m.

Utbyggnad av ett universitet i Karlstad

Om inga särskilda åtgärder vidtas kommer utvecklingen i Sverige att kraftigt koncentreras till de nuvarande universitetsorterna. Högskoleutbildning och forskning samt kommunikationer anses vara de viktigaste delarna i infrastrukturen. Det är viktigt att nu analysera var en utbyggnad kan ske som ger förutsättningar för en mera balanserad regional utveckling.

Högskolan i Karlstad har en sådan bas att förutsättningar finns att utveckla den till ett fullständigt universitet med reguljära forskningsresurser. Ett systematiskt arbete med detta syfte har nu startat i länet. Arbetet har en bred förankring i länet.

Det är framför allt fem egenskaper hos högskolan i Karlstad som gruppen vill peka på:

- Storleken. Högskolan i Karlstad har för närvarande nära 4 000 studerande. Material har visat att högskolan i Karlstad är på väg att uppnå den "kritiska massan" för ett universitet.
- Bredden. Här finns ett omfattande utbud inom humaniora, samhällsvetenskap och ekonomi, naturvetenskap och teknik samt lärarutbildning.
- Forskarmiljön. "Karlstad-modellen" utgör en bra grund för utbyggnad till en reguljär forskningsorganisation. I den organiseras forskning och forskarutbildning inom ett tiotal forskningsområden av nationellt och regionalt intresse. Vetenskapliga ledare på professorsnivå har engagerats. Samverkan sker med universitet och motsvarande högskolor.
- Regionalpolitisk betydelse. Ett universitet i Karlstad vore ett strategiskt viktigt beslut för utvecklingen i Vänerregionen och Bergslagen.
- Läget i landet. Av de sex existerande universiteterna har de flesta en tydlig dragning åt östsidan.

I centerns partimotion om utbildningspolitiken slås det fast att befintlig och tillkommande forskningsverksamhet ges stadga och kontinuitet genom att uppbyggnad av en fakultetsorganisation inleds vid några av de medelstora högskolorna. Av de högskolor som redan idag har en sådan omfattning på sin FoU-verksamhet att steget till fakultetsorganisation inte är allt för stort kommer i första hand högskolan i Karlstad.

Styrelsen för högskolan i Karlstad antar i dagarna efter en omfattande remissomgång ett utvecklingsprogram som innebär att under 1990-talet kan högskolan utvecklas till ett universitet. I programmet redovisas en konkret plan över universitetets verksamhet, struktur och omfattning. Den fortsatta

utvecklingen föreslås bygga på den grund som nu finns vid högskolan inom grundutbildning samt forskning och forskarutbildning. Inom forskning och forskarutbildning bör den fortsatta utbyggnaden under 1990-talet basera sig på det som nu benämns Karlstad-modellen för forskning.

Det är viktigt att bygga vidare på den miljö, kompetens och kultur som utvecklats vid högskolan i Karlstad. Detta gör det möjligt att skapa en enhet som ger nya kvalitetsaspekter till landets universitetsstruktur.

Riksdagen bör därför besluta som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om fasta forskningsresurser vid högskolan i Karlstad.

Om- och tillbyggnad av högskolebyggnaden i Karlstad

En fortsatt utbyggnad av högskolan i Karlstad är utomordentligt viktig för utvecklingen i Värmland och för högskoleväsendet som helhet.

Den från början goda lokalsituationen vid högskolan har successivt kraftigt försämrats genom att verksamheten kraftigt expanderat särskilt med teknisk och naturvetenskaplig utbildning och genom att undervisningsmetoderna förändrats. Situationen är ohållbar och kan f.n. endast klaras genom provisoriska åtgärder.

Det gäller framför allt laboratorier för högskolans naturvetenskapliga och tekniska utbildningar, arbetsrum för anställda, lärosalar och grupparbetsrum.

Planeringen av en tillbyggnad av högskolebyggnaden har skett i god tid. Byggnadsstyrelsen har överlämnat byggnadsprogram till regeringen i början av förra året och föreslagit genomförande. Projektet är kostnadsberäknat till 39 miljoner kronor och bör igångsättas utan dröjsmål. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Teknisk utbildning

Den tekniska sektorn vid högskolan i Karlstad har de senaste åren präglats av en stark expansion. Denna utveckling har stöttats och drivits på av regionala näringslivsintressenter. Flera nya allmänna linjer har tillkommit: produktionsteknikerlinjen, dataingenjörslinjen, två linjer inom YTH-området. De flesta lärare inom sektorn deltar i FoU-arbetet på deltid. Basorganisationen inom sektorn med sina allmänna och lokala utbildningslinjer är numera väl lämpad att utveckla och anordna teknisk utbildning.

Behovet av civilingenjörer är stort i Värmland och industrin rapporterar svårigheter att rekrytera. Ett sätt att påverka detta vore att öka samverkan mellan den tekniska utbildningen på Chalmers tekniska högskola. Ett konkret uttryck för en sådan samverkan skulle kunna vara att utifrån de relativt långa tekniska utbildningar som redan finns och planeras i Karlstad ge möjlighet till kompletterande studier för civilingenjörsexamen vid teknisk högskola.

Utbyggda resurser för fortbildning inom det tekniska området är högt prioriterat. Genom fortbildningsinsatser av olika slag kan man snabbt sprida teknisk kompetens, vilket har stor betydelse för utvecklingen inom ramen för Bergslagens Tekniska Högskola.

En snabb utbyggnad bör ske av ingenjörslinjer bl.a. inom ramen för

försöksverksamheten med samordnad ingenjörsutbildning på mellannivå och som bygger på treårig teknisk linje i gymnasieskolan.

Mot. 1988/89
Ub611

Nya utbildningslinjer bör inrättas inom det materialtekniska området och inom området trädesign är det mycket angeläget från regional industriell utvecklingssynpunkt. Vad som här ovan anförs för utbyggnad av den tekniska utbildningen vid högskolan i Karlstad bör ges regeringen till känna.

Tekniskt basår

UHÄ har i sin anslagsframställning begärt ökade anslag för tekniskt basår. Under innevarande budgetår har högskolan i Karlstad startat en utbildning omfattande 40 poäng i syfte att underlätta rekryteringen av ungdomar till naturvetenskapliga och tekniska högskoleutbildningar. Idén med det tekniska basåret är främst att intressera gymnasister med examen från de relativt flickfrekventa S- och E-linjerna att komplettera sina naturvetenskapliga kunskaper på ett sådant sätt att de blir behöriga att läsa linjer i högskolan där sådana förkunskaper krävs. Regeringen har inte godkänt UHÄ:s äskande på 1 362 000 kronor utan nöjt sig med att endast räkna upp innevarande års anslag på 700 000 kr. med 13 000 kr. till totalt 713 000 kr. Vi yrkar på att UHÄ:s anslagsframställning bifalles av riksdagen och att högskolan i Karlstad tilldelas anslag för fortsatt anordnande av tekniskt basår.

Återupptagande av ämneslärarutbildning vid högskolan i Karlstad

På regeringens förslag beslöt en riksdagsmajoritet mot centerns vilja att lägga ner ämneslärarutbildningen i Karlstad fr.o.m. läsåret 1988/89. Vi föreslår nu med anledning av prognoser om kommande lärarbrist att denna utbildning återupptas från den 1 juli 1989.

Allmän informationslinje vid högskolan i Karlstad

Regeringen föreslår nu efter flera års framställningar från UHÄ att den lokala informationslinjen på 80 poäng blir allmän linje och omfattar 120 poäng. Regeringen kan dock inte bifalla UHÄ:s framställan att den nya utbildningen skall starta 1 juli 1989 utan föreslår start först ett år senare. Vi föreslår att UHÄ:s framställan bifalles och att starten således sker den 1 juli 1989.

Decentraliserad utbildning av förskollärare

Behovet av förskollärare är utomordentligt stort i olika delar av Värmland. Det är mycket angeläget att öka tillgången på utbildad personal. Detta kan ske genom att tillvarata det intresse för decentraliserad utbildning som finns i flera kommuner i Värmland. Genom 50 poängsutbildning som decentraliseras från högskolan i Karlstad kan tillgången på förskollärare snabbt öka.

För att möjliggöra en sådan decentraliserad utbildning är det nödvändigt att öka högskolans planeringsram eller att anvisa en särskild ram för 50-poängsutbildning som fördelas av UHÄ. Detta bör riksdagen besluta ge regeringen till känna.

Hemställan

Mot. 1988/89

Ub611

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anføres om planeringen för universitetet i Karlstad,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en hög prioritering för om- och utbyggda lokaler vid högskolan i Karlstad,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anføres om utökad teknisk utbildning vid högskolan i Karlstad,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anføres om behovet av anslag för att kunna fortsätta anordna tekniskt basår vid högskolan i Karlstad för läsåret 1989/90,
5. att riksdagen beslutar, med ändring av tidigare beslut, att ämneslärarutbildningen för gymnasielärare även fortsättningsvis skall anordnas vid högskolan i Karlstad,
6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den allmänna informationslinjen på 120 poäng bör inrättas i Karlstad med början 1 juli 1989,
7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anføres om decentraliserad förskollärarytbildning i Värmland.

Stockholm den 23 januari 1989

Jan Hyttring (c)

Kjell Ericsson (c)